

dosarul nr. 2rac-176/18

Instanța de fond: judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga: N. Lazareva
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat: G. Colev, Șt. Starciuc, L. Caraiuanu

DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Colhozul "Pobeda",
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială "Corten-Vin" Societate cu Răspundere Limitată împotriva Colhozului "Pobeda" cu privire la constatarea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare, încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,
și la cererea reconvențională depusă de Colhozul "Pobeda" împotriva Societății Comerciale "Corten-Vin" Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La 14 iulie 2015, SC "Corten-Vin" SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Colhozului "Pobeda" cu privire la constatarea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare, încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 27 iunie 2012 a încheiat cu Colhozul "Pobeda" contractul de vânzare-cumpărare a strugurilor nr. 27/06-2012-IOJI (3).

Conform pct. 1.1. al contractului supra enunțat, Colhozul "Pobeda" și-a asumat obligația de a vinde integral SC "Corten-Vin Companie" SRL struguri de soiuri tehnice, roada anului 2012.

La 15 ianuarie 2013, între Colhozul "Pobeda" și SC "Corten-Vin Companie" SRL a fost semnat Acordul Adițional la Contractul de vânzare-cumpărare nr. 27/06-2012-IOJI (3) din 27 iunie 2012, în conformitate cu care valabilitatea Contractului indicat se extinde și asupra recoltei anului 2013.

Concomitent, conform pct. 4.4. din Acordul adițional la Contractul de vânzare-cumpărare a strugurilor nr. 27/06-2012-IOJI (3) din 27 iunie 2012, în scopul

asigurării calității mărfii livrate prin efectuarea de către vânzător a întregului complex de lucrări agro-tehnice în perioada recoltării strugurilor, cumpărătorul urma să achite vânzătorului suma de 2 000 000 de lei cu titlu de avans.

Din 15 ianuarie 2013 (data semnării Acordului adițional pentru anul 2013) și până la 31 august 2013 (data primei livrări a strugurilor) SC "Corten-Vin Companie" SRL a achitat Colhozului "Pobeda", cu titlu de avans suma de 2 100 000 de lei.

Astfel, obligațiile contractuale ale SC "Corten-Vin Companie" SRL în privința Colhozului "Pobeda" au fost executate integral.

Reclamatul, însă, contrar prevederilor contractuale, a realizat o parte din volumul de struguri persoanelor terțe („Suvorov-Vin" SRL, „Cricova" SA, etc.), adică roada nu a fost integral transmisă reclamantului.

La 20 august 2013, SC „Corten-Vin Companie" SRL a expediat în adresa Colhozului „Pobeda" o reclamație, în care a comunicat despre necesitatea de a înceta livrarea strugurilor în adresa persoanelor terțe. Reclamația, însă, a fost ignorată de către intimat.

Cu referire la prevederile art. 375 Cod civil, a specificat că la caz sunt prezente toate temeiurile pentru rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare, întrucât intimatului i-a fost achitat avansul, anume în scopul asigurării executării viitoare a obligațiilor referitor la livrarea strugurilor.

Din aceste considerente la 09 iunie 2015, reclamantul a expediat Colhozului „Pobeda" reclamația nr. 31 referitor la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 27/06-2012 IOJI (3) din 27 iunie 2012.

Or, conform pct. 5.3.1. al contractului, în cazul încălcării clauzelor contractuale, referitor la cantitatea producției livrate, SC „Corten-Vin Companie" SRL este în drept să efectueze rezoluțiunea contractului, iar Colhozul "Pobeda" este obligat să restituie dublul arvunei conform prevederilor art. 633 Cod civil.

Respectiv, în rezultatul rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare intimatul are obligația de a restitui SC „Corten-Vin Companie" SRL suma de 4 649 612,19 lei, iar SC „Corten-Vin Companie" SRL de a-i restitui cantitatea de struguri primită, în suma totală de 4 427 789,50 de lei.

Concomitent, a menționat reclamantul că, deoarece din cantitatea de struguri livrată au fost deja produse vinuri brute și corespunzător, aceasta nu poate fi restituită, survine obligația restituirii contravalorii acesteia în mărime de 4 427 789,50 de lei.

În acest sens, la 09 iunie 2015, a expediat în adresa intimatului reclamația nr. 31.

Totodată, a indicat că deoarece nu dispune de informații referitor la cantitatea exactă de struguri comercializată persoanelor terțe pretenția privind încasarea venitului ratat va fi înaintată suplimentar după prezentarea de către intimat a documentelor privind livrarea strugurilor în anul 2013.

La 29 iulie 2016 SC "Corten-Vin Companie" SRL a depus o cerere privind concretizarea cerințelor prin care a solicitat rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 27/06-2012 KDJI (3), încasarea din contul Colhozului "Pobeda" în beneficiul său a sumei de 221 822,69 de lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 7 054,68 de lei.

La 24 noiembrie 2016, reclamantul a depus o cerere suplimentară privind concretizarea cerințelor prin care a solicitat a încasa suplimentar din contul intimatului în beneficiul său prejudiciul, cauzat în urma realizării către persoanele terțe a strugurilor din recolta anului 2013, în mărime de 1 171 485 de lei.

În susținerea pretenției înaintate a precizat că conform informației prezentate de către reprezentantul Colhozului „Pobeda”, în anul 2013, de către intimat au fost produse 2 002 392 kg de struguri, dintre care 780 990 kg de struguri, au fost comercializate producătorilor de vinuri.

La 20 noiembrie 2015 și 02 decembrie 2015, Colhozul „Pobeda”, prin intermediul președintelui Dragan N. a depus acțiune reconvențională prin care a solicitat admiterea acesteia și încasarea din contul SC „Corten-Vin Companie” SRL în beneficiul său a datoriei în mărime de 1 778 177, 31 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii reconvenționale reclamantul a indicat că de către Colhozul „Pobeda”, obligațiile contractuale au fost executate cu bună-credință și în modul corespunzător. SC „Corten-Vin Companie” SRL, însă, contrar clauzelor contractuale a admis întârzierea executării obligației de a achita conform contractului pentru marfa cumpărată.

Prin hotărârea din 07 iunie 2017 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga acțiunea depusă de SC „Corten-Vin Companie” SRL împotriva Colhozului „Pobeda” cu privire la constatarea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare, încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca neîntemeiată și s-a admis integral acțiunea reconvențională.

S-a încasat din contul SC „Corten-Vin Companie” SRL în beneficiul Colhozului „Pobeda” suma de 1 778 177 de lei cu titlu de datorie și 10 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei.

S-a încasat din contul SC „Corten-Vin Companie” SRL în folosul statului suma de 40 000 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat, a fost admis apelul depus de SC „Corten-Vin Companie” SRL, s-a casat hotărârea din 07 iunie 2017 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de SC „Corten-Vin Companie” SRL împotriva Colhozului „Pobeda” cu privire la constatarea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare, încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 12 martie 2018, Colhozul „Pobeda” a declarat recurs împotriva deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii din 06 iunie 2017 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării.

A mai susținut că la emiterea deciziei contestate instanța de apel a nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și a apreciat în mod arbitrar probele.

Astfel, a precizat că instanța de apel nu a ținut cont nici de faptul că Colhozul “Pobeda” nu a fost obligat să livreze roada strugurilor anului 2013 în întregul volum, deoarece soiurile concrete urmau a fi indicate în acorduri separate, care nu au fost semnate, iar SC “Corten-Vin Companie” SRL a fost de acord la o astfel de executare a contractului încheiat, ceea ce rezultă din acțiunile și comportamentul acesteia anterior înaintării acțiunii.

Recurentul a menționat că, SC “Corten-Vin Companie” SRL nu și-a executat integral obligația de plată a arvunii or, până la 31 iulie 2013 au fost achitate doar 1 350 000 lei din 2 000 000 lei, deferența de 650 000 fiind achitată doar în august 2013.

În consecință, SC “Corten-Vin Companie” SRL nu a avut dreptul la rezoluțiunea contractului, ținând cont că nu a confirmat ce prejudiciu i-a fost cauzat prin livrarea strugurilor persoanelor terțe.

De asemenea, acesta a specificat că instanța de apel nu a aplicat termenul de prescripție special de 6 luni referitor la cerințele privind încasarea prejudiciului sub formă de venit ratat.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la data de 15 februarie 2018.

Astfel, recursul, declarat la data de 12 martie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ prin încheierea din 30 mai 2018 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului. Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând recursul declarat, în limitele invocate și pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel

Comrat și menținerea hotărârii din 06 iunie 2017 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În opinia Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, decizia instanței de apel nu poate fi menținută, deoarece concluziile expuse în aceasta contravin circumstanțelor cauzei, iar litigiul a fost soluționat cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

În conformitate cu art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, studiind materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că concluzia instanței de apel este neîntemeiată.

La caz, Colegiul reține că instanța de fond corect a stabilit că SC „Corten-Vin Companie” SRL adresându-se cu cererea de chemare în judecată privind constatarea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare, încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată, nu a prezentat nici o probă ce ar confirma încălcarea clauzelor contractuale.

Or, din materialele cauzei se constată cu certitudine că conform pct. 1.1. al contractului de vânzare-cumpărare nr. 27/06-2012-IOJI (3) din 27 iunie 2012, Colhozul „Pobeda” și-a asumat obligația de a-i vinde SC “Corten-Vin Companie” SRL struguri de soiuri tehnice, roada anului 2012.

La 15 ianuarie 2013, între Colhozul „Pobeda” și SC „Corten-Vin Companie” SRL a fost semnat acordul adițional la contractul de vânzare-cumpărare nr. 27/06-2012-IOJI (3) din 27 iunie 2012, în conformitate cu care valabilitatea contractului indicat se extinde și asupra recoltei anului 2013.

Concomitent, conform pct. 4.4. din acordul adițional la contractul de vânzare-cumpărare a strugurilor nr. 27/06-2012-IOJI (3) din 27 iunie 2012, în scopul asigurării calității mărfii livrate prin efectuarea de către vânzător a întregului complex de lucrări agro-tehnice în perioada recoltării strugurilor, cumpărătorul urmează să achite vânzătorului suma de 2 000 000 de lei, cu titlu de avans.

Din 15 ianuarie 2013 (data semnării acordului adițional pentru anul 2013) și până la 31 august 2013 (data primei livrări a strugurilor) SC „Corten-Vin Companie” SRL a achitat Colhozului „Pobeda”, cu titlu de avans suma de 2 100 000 de lei.

La 20 august 2013, SC „Corten-Vin Companie” SRL considerând că Colhozul „Pobeda”, contrar prevederilor contractuale a realizat o parte din volumul integral de struguri persoanelor terțe („Suvorov-Vin” SRL, „Cricova” SA, etc.) a expediat în adresa acestuia o reclamație, în care a comunicat despre necesitatea de a înceta livrarea strugurilor persoanelor terțe.

Ulterior la 09 iunie 2015, conform pct. 5.3.1. al contractului, în care se indică că în cazul încălcării clauzelor contractuale, referitor la cantitatea producției livrate, SC „Corten-Vin Companie” SRL este în drept să efectueze rezoluțiunea contractului, iar Colhozul „Pobeda” este obligat să restituie dublul arvunei conform prevederilor art. 633 Cod civil, SC „Corten-Vin Companie” SRL a expediat Colhozului „Pobeda” reclamația nr. 31 referitor la rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 27/06-2012 IOJI (3) din 27 iunie 2012 și restituirea sumei de 4 649 612,19 de lei, menționând concomitent că, deoarece din cantitatea de struguri livrată au fost deja produse vinuri brute și corespunzător, aceasta nu poate fi restituită, survine obligația restituirii contravalorii acesteia în mărime de 4 427 789,50 lei.

În acest context este de remarcat faptul că, conform clauzelor contractului de vânzare-cumpărare nr. 27/06-2012 IOJI (3) din 27 iunie 2012 (în redacția acordului adițional din 15 ianuarie 2013), Colhozul „Pobeda” și-a asumat obligația de a-i vinde SC „Corten-Vin Companie” SRL, recolta integrală de struguri de soiuri tehnice, roada anului 2013.

Totodată, conform pct. 1.2 din contractul menționat, soiurile de viță-de-vie exacte care reprezintă obiectul contractului de vânzare-cumpărare, urmau a fi determinate de către părți prin încheierea unui acord adițional.

Deci, Colhozul „Pobeda” nu a fost obligat să livreze roada strugurilor anului 2013 în întregul volum, deoarece soiurile concrete urmau a fi indicate în acorduri separate, care nu au fost semnate, iar SC „Corten-Vin Companie” SRL a fost de acord la o astfel de executare a contractului încheiat, ceea ce rezultă din acțiunile și comportamentul acesteia anterior înaintării acțiunii.

Ca urmare, Colhozul „Pobeda” și-a executat obligațiile contractuale cu bună-credință și în modul corespunzător.

Totodată urmează de menționat că, contrar pct. 2 al acordului adițional la contractul de vânzare-cumpărare din 27 iunie 2012, în conformitate cu care SC „Corten-Vin Companie” SRL îi revenea obligația de a achita în avans Colhozului „Pobeda” suma de 2 000 000 de lei, nu mai târziu de luna iulie 2013, până la 31 iulie 2013 aceasta nu a transferat avansul în sumă de 650 000 de lei.

La caz se atestă și faptul că, la 24 octombrie 2013, datoria SC „Corten-Vin Companie” SRL, pentru cantitatea de struguri livrați, față de Colhozul „Pobeda” constituia suma de 1 799 345, 5 de lei.

Conform art. 705 alin. (1) Cod civil, persoana obligată în baza unui contract sinalagmatic este în drept să refuze executarea propriei obligații în măsura în care cealaltă parte nu-și execută obligația corelativă dacă nu s-a obligat să execute prima sau dacă această obligație nu rezultă din lege sau din natura obligației.

Conform art. 572 alin. (2) Cod civil obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 602 alin. (1), (2) și (3) Cod civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Repararea prejudiciului cauzat prin întârziere sau prin o altă executare necorespunzătoare a obligației nu-l eliberează pe debitor de executarea obligației în natură, cu excepția cazurilor când, datorită unor circumstanțe obiective, creditorul pierde interesul pentru executare.

Având în vedere că obligația principală a fost executată de către Colhozul "Pobeda", survine dreptul acestuia de a pretinde de la SC "Corten-Vin Companie" SRL încasarea datoriei în sumă de 1 778 177, 31 de lei, existentă la 01 noiembrie 2015.

Reieșind din limitele judecării recursului declarat de către Colhozul "Pobeda", Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel eronat a dispus admiterea integrală a pretențiilor SC "Corten-Vin Companie" SRL, în situația în care SC "Corten-Vin Companie" SRL nu și-a executat integral obligația de plată a avansului or, până la 31 iulie 2013 a fost achitată doar suma de 1 350 000 de lei din 2 000 000 de lei, diferența de 650 000 de lei fiind achitată doar în august 2013 și nu a avut dreptul la rezoluțiunea contractului, inclusiv și deoarece nu a confirmat ce prejudiciu i-a fost cauzat prin livrarea strugurilor persoanelor terțe.

Or, conform prevederilor art. 735 alin. (1) Cod civil, o parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți.

Conform art. 737 alin. (2) Cod civil, dacă prestația este oferită cu întârziere sau nu corespunde în alt fel prevederilor contractului, creditorul pierde dreptul de rezoluțiune dacă nu notifică cealaltă parte într-un termen rezonabil de la data la care a aflat sau trebuia să afle despre oferta sau executarea necorespunzătoare.

Astfel, ținând cont că prevederile legale nu au fost respectate de către SC "Corten-Vin Companie" SRL, solicitările acesteia privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare nr. 27/06-2012-IOJI (3) din 27 iunie 2012, corect au fost respinse prin hotărârea din 07 iunie 2017 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga.

În circumstanțele menționate și conform normelor de drept enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat, neîntemeiată, deoarece contravine prevederilor legale, concluziile expuse în aceasta contravin circumstanțelor cauzei, iar litigiul a fost soluționat cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că soluția dată de prima instanță conform normelor de drept material enunțate este legală și întemeiată fiind cercetate pertinent probele administrate la materialele cauzei și corect soluționat litigiul dat.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Colhozul “Pobeda”.

Se casează decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat și se menține hotărârea din 07 iunie 2017 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea Comercială “Corten-Vin” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Colhozului “Pobeda” cu privire la constatarea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare, încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,

și la cererea reconvențională înaintată de Colhozul “Pobeda” împotriva Societății Comerciale “Corten-Vin” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Galina Stratulat